

Hanna, de moeder van Samuël

De twee boeken Samuël vormden oorspronkelijk één geheel.

Dat Samuël niet de schrijver van deze boeken kan zijn geweest, blijkt uit 1 Sam. 25:1a dat begint met de woorden: *Samuël stierf.*

Maar de schrijver van beide boeken zal zeker gebruik gemaakt hebben van gegevens, die indertijd door Samuël zelf zijn opgeschreven.

In 1 Kron. 29:29 staat namelijk:

De geschiedenis van koning David, uit vroeger en later tijd, zie, deze staat beschreven in de geschiedenis van de ziener Samuel, van de profeet Natan en van de ziener Gad.

Samuël was de laatste richter en heeft zelf de eerste koning over Israël gezalfd. Aanvan-

kelijk was Samuël een tegenstander van het koningschap.

Hij zag er een groot gevaar in namelijk dat het volk op zijn koning zou vertrouwen en de Here vergeten.

Op aanwijzing van de Here Zelf stemt Samuël tenslotte toe.

Maar het koningschap onder Israël dient principieel anders te zijn dan bij de omwonende volkeren.

We lezen in 1 Samuël 1:

1a Er was een zeker man uit Ramataim-sofim, uit het gebergte van Efraim, die Elkana heette.

Hier wordt de vader van Samuël genoemd namelijk: Elkana en dat betekent: God schiep.

2 Deze had twee vrouwen: de ene heette Hanna en de andere Peninna.

Peninna had kinderen, maar Hanna had geen kinderen.

Dat een man in Israël twee vrouwen had, kwam onder Israël meer voor.

Bijvoorbeeld bij Jacob met zijn vrouwen Rachel (die hij lief had) en Lea die hij van zijn oom Laban opgedrongen kreeg. Dat wilde hij in feite zelf niet.

Meestal ontstond in deze situatie met meerdere vrouwen jaloezie.

Gelukkig is het onder het nieuwe verbond eenvoudig en simpel: Eén man met één vrouw.

Hanna: haar naam betekent "liefelijkheid" en zij had geen kinderen.

Door een Israëlische vrouw werd dit als een schande opgevat; het wekte bij haar een

gevoel van minderwaardigheid op.

Peninna betekent: koraal. Ook een mooie naam want koraal kan mooi zijn maar Hanna wint het toch met haar naam: liefelijkheid.

3 Hij nu ging van jaar tot jaar uit zijn stad om de Here der heerscharen te Silo te aanbidden en Hem offers te brengen.

Daar waren priesters des Heren de beide zonen van Eli, Chofni en Pinechas.

Elkana ging van jaar tot jaar naar Silo want er was nog geen tempel in Jeruzalem en in Silo stond de ark Gods.

Hij ging daar heen om "de Here der heerscharen" daar te aanbidden en offers te brengen.

Het is de eerste keer in de Bijbel dat de uitdrukking:

"Here der heerscharen" genoemd wordt.

Het betekent: God van de hemelse legermachten en daarna komt deze uitdrukking nog ongeveer 280 maal in de Schrift voor.

Daar waren de priesters des Heren, de beide zonen van Eli die echter hun priesterdienst niet goed vervulden.

4 Wanneer de dag aanbrak, dat Elkana offerde, gaf hij aan zijn vrouw Peninna en aan al haar zonen en dochters ieder een deel,

5 Maar aan Hanna gaf hij een dubbel deel, want hij had Hanna lief, hoewel de Here haar moederschoot toegesloten had.

Aan een offer was een offermaaltijd verbonden, waaraan de hele familie en andere genodigden aanzat.

Aan die offermaaltijd zat dus Elkana en Peninna met haar zonen en dochters en Hanna zonder kinderen.

Elkana probeert het gemis aan kinderen bij Hanna wat te compenseren door Hanna wat extra te geven, waarmee hij haar wilde troosten.

Men mag aannemen, dat Elkana pas Peninna als bijvrouw gehuwd heeft, nadat gebleken was dat Hanna kinderloos bleef.

6 Haar mededingster echter tergde haar voortdurend om haar tot drift te prikkelen, omdat de Here haar moederschoot toegesloten had.

7 Jaar op jaar, zo dikwijls zij opging naar het huis des Heren, handelde hij zo en tergde zij haar; dan weende zij en at niet.

De verhouding tussen de beide vrouwen was verre van ideaal.

8 En haar man Elkana zei tot haar: Hanna, waarom weent gij en waarom eet gij niet?

Waarom zijt gij zo verdrietig gestemd? Ben ik u niet meer waard dan tien zonen?

Elkana toont begrip voor het verdriet van Hanna en probeert haar duidelijk te maken, dat hij het meeste van haar houdt.

Maar ook dat zal natuurlijk averechts op Peninna gewerkt hebben.

9 Eens, nadat men te Silo gegeten en gedronken had, stond Hanna op (de priester Eli zat op een stoel bij de deurpost van de tempel des Heren).

De hogepriester Eli zat bij de deur om toezicht te houden op wat er binnen – met name in de voorhof – gebeurde.

Hanna, geplaagd en bitter bedroefd, ging met haar droef-

heid tot de Here en stortte haar hart voor Zijn aangezicht uit.

10 En bitter bedroefd bad zij tot de Here en weende zeer.

Er staat hier: "zij weende zeer" en men kan zeggen: haar verdriet heeft nu een hoogtepunt bereikt.

11 Toen deed zij een gelofte en zeide: Here der heerscha- ren, indien Gij werkelijk naar de ellende uwer dienstmaagd omziet en mij gedenkt en uw dienstmaagd niet vergeet,

"De ellende van uw dienstmaagd". Ze bedoelde daarmee te zeggen: haar onvruchtbaarheid en de plagerijen van Peninna.

Met het woord dienstmaagd drukt zij haar afhankelijkheid en onderworpenheid aan de Here uit.

Maar aan uw dienstmaagd een mannelijke nakomeling

geeft, dan zal ik die voor zijn gehele leven de Here geven en geen scheermes zal op zijn hoofd komen.

Reeds voor zijn geboorte belooft zij haar zoon als Nazireeër aan de Here te wijden.

In Numeri 6:1-21 wordt het Nazireeërschap uitgelegd. Zo iemand wijdt zich aan de Here; hij zal zich onthouden van wijn en bedwelmende drank.

Daarbij zal hij zijn hoofdhaar lang laten groeien, zoals ook bij Simson het geval was.

Dat is bij de Nazireeër het lichamelijke ereteken, dat hij zijn levenskracht ongeschonden aan Jahwé gewijd heeft.

Toen bij de Nazireeër Simson zijn haren afgeknipt werden, verloor hij ook zijn grote kracht.

Dus Hanna belooft dat als de Here haar een zoon zou

schenken, zij hem aan de Here zou toewijden.

12 Toen zij lang bleef bidden voor het aangezicht des Heren, lette Eli op haar mond;

13 En omdat Hanna bij zichzelf sprak en slechts haar lippen zich bewogen, maar haar stem niet te horen was, dacht Eli, dat zij dronken was.

Dit is wel een droevig bewijs van het religieuze verval in die dagen, dat dronken mannen en vrouwen in de tempel niet vreemd waren.

Het wijndrinken bij offermaaltijden was blijkbaar gebruikelijk.

14 En Eli zeide tot haar: Hoe lang zult gij u als een beschonkene gedragen? Zorg, dat gij uw roes kwijtraakt.

15 Doch Hanna antwoordde: Neen, mijn heer, ik ben een diepbedroefde vrouw.

Wijn noch bedwelmende drank heb ik gedronken, maar ik heb mijn hart uitgestort voor het aangezicht des Heren.

Dat is een prachtige uitdrukking voor het bidden: je hart voor de Here uitstorten.

In Psalm 62:9 staat:
Vertrouwt op Hem te allen tijde, o volk, stort uw hart uit voor zijn aangezicht; God is ons een schuilplaats.

16 Houd uw dienstmaagd niet voor een nietswaardige; want door grote zorg en smart gekweld heb ik zo lang gesproken.

17 En Eli antwoordde: Ga heen in vrede, en de God van Israël zal u geven, wat gij van Hem gebeden hebt

De uitspraak: "Ga heen in vrede" is een echte Oosterse uitspraak maar de daarop volgende woorden zijn woorden van geloofszekerheid.

18 Daarop zei zij: Uw dienstmaagd moge uw gunst verwerven.

Toen ging de vrouw haars weegs, zij at weer en haar gelaat toonde geen droefheid meer.

Hanna heeft door gebed en smeking haar wensen bij de Heere bekend gemaakt en bij haar gaat al in vervulling wat voor ons in Filip. 4:6 en 7 geschreven staat:

Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God.

En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten behoeden in Christus Jezus.

19 De volgende morgen stonden zij vroeg op en bogen zich neer voor het aangezicht des Heren.

*Daarop keerden zij terug
naar hun huis te Rama.*

*Toen Elkana gemeenschap
had met zijn vrouw Hanna,
dacht de Here aan haar,*

*20 En omstreeks een jaar la-
ter baarde Hanna, zwanger
geworden, een zoon. Zij
noemde hem Samuel, want
zeide zij ik heb hem van de
Here gebeden.*

Hanna had haar hart voor de
Heere uitgestort en Hij heeft
haar verhoord.